

Tämä aineisto on julkaistu www.kultahippu.fi -sivustolla.

JÄLJET JÄIVÄT KIVELIÖÖN 4 JJK

KIRJALLISUUS

(lopussa aiheeseen liittyvät lehdet)

Alhonen Aarne, Partanen Seppo J., Kinnunen Kari ja Niemelä Raimo, Lemmenjoen kultamaat kukkivat (2025)*

Kultaseppä Aarne Alhosen elämäntyö kullankaivajana ja Lemmenjoki-korujen tekijänä

Aikio Niilo, Liekkejä pakoon (Saamelaiset evakossa 1944–45) (2000)*

Aitamäki Aaro, Lapin soratiesavotta, Petsamon liikenteestä 1940 – 41 (1990)*

Alalammi Pentti (toim.), Maisemat, asuinympäristö (1993) s. 108

Anisimoff Lydia, Petsamon evakon muistelmat (2024)

Anneberg Martti, Pirunlientä tunturissa (1985)

Romaanissa kerrotaan Isolasta, Kokosta, Korhosista, Pellisestä ja Pihlajamäestä sivuilla 22, 25, 29, 30, 48–75, 84–94, 98, 107, 117–152, 154–159, 161, 200

Antooni Kalle, Emäkallio kimmeltää (1955)

Romaani kertoo kolmesta koulupojasta, jotka löytävät suuren hipun Karigasniemen eteläpuolelta Inarijoen läheisyydestä. Kirjassa kerrotaan myös viinan salakuljetuksesta Norjaan.

Arrela Veli (toim.), Tuhkasta nousi Lappi (1983)

Arvokkaat maisema-alueet, Ympäristöministeriö, mietintö 66/1992, s. 196, 197

Aurén P. W., Matkani Lapinmaassa 1867 (suom. Leif Rantala)

Borg Pekka, Koilliskaira (2013)*

Baumann Hans, Perun kultaa ja jumalia (1966)*

Boucht Christer, Kohti Klondiken kultaa (1979)

Boucht Christer, Kullan kimpussa (1982)*

Clarke Edvard – Jorma Ojala, Matka Lapin perukoille 1799

Erkkilä Veikko, Vaiettu sota (1998)

Erkkilä Veikko, livari Pekka, Jätetyt kodit tuhotut sillat (Lapin sodan monta historiaa) (2015)*

Erkkilä Veikko, livari Pekka, Kylmää sotaa Lapissa (2018)

Eskola Pentti, Kidetieteen mineralogian ja geologian alkeet (1957)*

Forsberg Pepe, Sorsa Mikko, Kansallispuistot tutuiksi, Pohjois-Suomi (2018)

Kirjoitusta Tankavaarasta (s.101), Petronellasta (s. 135 , 138), Isolasta (s. 138) ja Aikiosta (s. 138).

Fredrikson Erkki, Suomi 500 vuotta Euroopan kartalla (2002)*

Frietsch Rudyard, Metoder för malmletning (1972)*

Gt-kartasto, Genimap

Gruvfogden (nimimerkki), Guldgrävarevs guide till galaxen (2015)

Kirjan tekijät asuvat Ruotsissa ja jotkut heistä ovat kaivaneet kultaa Suomessa.

Hanhivaara Martti, Kaskimies Keijo, Pitkänen Paavo (toimittajat), Ivalojoen Kultalat (1984)*

Happonen Kari, Helenius Martti, Partanen Seppo J., Tunturivaeltajan opas (1985)*
Hartoma Jussi (toim.), Elämää Haverin kaivosmäellä (Haverin kultakaivoksen historiaa) (2016)

Heinonen Jussi J., Lehtonen Elina, Suomen muinaiset tulivuoret-Kallioidemme salaisuuksia (2024)

Hihnavaara Lauri, Luiron laulu (2002)*

Romaani kertoo Sompion pikkukylästä ja Lapin yksinäisistä kulkijoista.

Honka Tuomas, Nimis-Kalle, Taka-Lapin vallesmanni (2022)

Huovinen Aune, Laanilan Tyttö (2004)*

Hustich Ilmari, Tuhottu ja tulevaisuuden Lappi (1946)+

Hytönen Kai, Suomen mineraalit, GTK (1999)*

Hägglund Tor-Björn, Raja-Jooseppi-susimies (1995)

Romaani kertoo Raja-Joosepista ja Tiltasta.

Härkönen Ilkka (toim.), Acta Lapponia Fenniae n:o 14, kultasymposiumi (1987)*

Inarilainen 1996, vuosikirja *, s. 26, 29, 39–47, 58–60, 75

Inari-seuran vuosikirja I 1995 *

Iso Tietosanakirja, Otava (1961–1965)* osa 4 sivut 1574 ja 1575

Itkonen T. I., Suomen lappalaiset vuoteen 1945 I-II (1948, 1984)

Johansson Peter, Huhta Pekka, Nenonen Jari ja Hirvasniemi Hannu, Kultakaira opaskirja ja geologinen retkeilykartta 1:50000 (2000)*

Johansson Peter, Manninen Tuomo, Nenonen Jari ja Tranberg Janne, Lemmenjoki opaskirja ja geologinen retkeilykartta 1:50000 (2002)*

Johansson Peter, Kujansuu Raimo (toim.), Pohjois-Suomen maaperä: maaperäkartojen 1:400000 selitys (2005)*

Kaila Toivo T., Lapin sota (1950)

Kajala Liisa (toim.), Lemmenjoki – Suomen suurin kansallispuisto (2004)*

Kallioniemi Jouni, Lapin sota (1989)

Kangasniemi Jaakko, Yrri-Äijän suku, Inarin Kangasniemet ja heidän jälkeläisensä (2012)*

Kangasniemi Veikko, Satakunnan kulkurista kullankaivajaksi (1989)*

Kankaala Ilmari A., Taistelu Lemmenjoen kullasta, Kari ja Sirkka Merenluodon tarina (2024)*

Karhunen Pentti (koonnut), Geologian tutkimuskeskus, Malminetsijän kiviopas (1994)*

Karilas Unto, Koivistoinen Seppo, Joka pojan kultakaivos (1962)

Kirjassa ei kerrota mitään kullan kaivuusta, lähinnä nuorison askartelukirja.

Kariniemi Annikki, Uuno Hannula – mies pohjoisesta (1975)*

Kariniemi Annikki, Pyhä Petronella (1976)

Romaanissa Petronellan nimi esiintyy mm. sivuilla 66–68 ja 106–107.

Kastehelmi Emil, Rikkinen Aleksi, Nordlicht, Lapin sodan arktinen loppunäytös (2025)

Kejonen Aimo, Geologiset kohteet (2007)*

Kejonen Aimo, Geologian ja malminetsinnän historia, kevennetty painos (2018)*

Lapin kultapuroilta juttuja s. 171 - 192.

Kelttikangas Valter, Seitsemän tuntia erämaata

Kemppinen Kullervo, Eräretkeily (1966) s. 371, 460–472, 487

Kemppinen Kullervo, Poropolku kutsuu (1961)* s. 174–212

Kero Reino, Suomen siirtolaisuuden historia I

Kero Reino, Suureen länteen - Siirtolaisuus Suomesta Yhdysvaltoihin ja Kanadaan 1 (1996)

Kero Reino, Suomalaisina Pohjois-Amerikassa – Siirtolaiselämää Yhdysvalloissa ja Kanadassa 2 (1997)

Keränen Pekka, Teknokulturaatio: Adaptiivinen lähestymistapa tekniikan antropologiassa ja sen todentaminen kullan kaivuussa (Pro gradu 1992) s. 56–114, kuvat 1- 31

Kinnunen Kari A. (toim.), Suomen korukivet (2017)*

Kinnunen Kari A., Johansson Bo, Geologian tutkimuskeskus, Raportti korukäyttöön vuosina 1981–1990 huuhdottujen korundien mineralogiasta, gemmologisista ominaisuuksista ja löytöhistoriasta Lemmenjoen alueella Puskuojalla (1993)*

Kinnunen Matti, Metsästyssanasto (1999)*

Kojo Raimo O., Heittiön vaellus (1979)*

Kojo Raimo O., Lapin retkeilyopas (1967) s. 12, 13, 48–49 kuva, 77–123, 150–153, 296–298, 352

Kojo Raimo O. (koonnut), Pohjois-Suomen retkeilyopas (1975), 157–163, 185

Kojo Raimo O., Pohjoiset erämaat (1997), s. 112–127, 134, 138–149, 155, 156

Kolehmainen Alfred, Kultalat Ivalojoella (2001)*

Konttinen Seppo, Kultakiima, Kullankaivaja Risto Mäläskän tarina (2022)*

Koskimies Tiia, Huhtamella Lyyli, Tiainen Marko, Pohjoisen herkut (2013)*

Kulju Mika, Lapin sota 1944–45 (2013)*

Kultamuseon julkaisuja

Partanen Seppo J. (toim.), Kultamuseo 10 vuotta nro 1 (1983)*

Laanilan kultareitit nro 5 (1987)*

Sahavirta Helena (toim.), Kullanhuuhdonnan maailmankisat 10 vuotta nro 7 (1987)*

Makkonen Merja, Syrjänen Inkeri, Vaskooli nro 9 (1988)*

Lapin kultaviikko (1991)*

Launonen Kauko, Gold in Finnish Lapland nro 10 (1992)*

Lemmenjoen isommukset, Antti Aarnio-Wihurin kultahippukokoelma no 30, Kauko Launonen, Janne Kannisto, Heikki Parkkonen, Kari A. Kinnunen (2011)*

Muotkajärvi Pirjo, Gold Panning Glossary nro 12 (1993)*

Partanen Seppo (toim.), Kultakuumeen kuvat, nro 13 (1993)*

Liimatainen Kirsi, Pienestä kultahuuhtomosta kansainväliseksi kultakyläksi nro 17 (1995)*

Golden World, kertomus kullasta ja ihmisestä nro 18 (1996)*

Launonen Kauko, Kultakisat 25 vuotta nro 19 (1998)*

Kyrö Hely, Mutterikämpästä koko maailman kultamuseoksi (1998)*

Launonen Kauko, Partanen Seppo J., Opas Lapin kultamaille nro 21(2000)*

Kyrö Hely, Sahavirta Helena, Mutterikämpästä koko maailman kultamuseoksi (2008)*

Syrjänen Inkeri, Makkonen Merja, Laanilan kultapolku nro 25

Mattila Hanna (toim.), Lapin kulta-alueiden kulttuuriympäristöt nro 29 (2010)*

Mattila Hanna (toim.), Kultamuseon 40-vuotisjuhlasymposium nro 31 (2013)*

Heinäaho Heli, Mattila Hanna, Inkeri Syrjänen, Kauko Launonen, Kultajoki kertoo nro 32 (2012)*

Kummala Seppo, Ärrälä Ilkka, Onnen hippuja (2011)*

Kunnas Unto, Kultaa (1950)

Romaanissa kerrotaan Ivalojoen Ritakoskesta ja Kultalasta (s. 82–111). Kirjan päähenkilöt kokeilevat kullan kaivuuta em. alueilla.

Kännö Sakari, Mosku (1992)

Kännö Sakari, Olkajoki (1998)

Kärkkäinen Niilo, Virkkunen Marjatta (Geologinen Tutkimuslaitos), Korukivet ja niiden esiintyminen Lapissa (1983)*

Lahtinen Jarmo, Asser Siitonen – malmimies 18.4.1935–15.3.2010 (2012)*

Laine Eevert, Neljännesvuosisata maamme kaivostoimintaa 1885–1990 (Geologinen tutkimuslaitos)*

Lainio Eka, Kompassiruuus (1985)

Lainio Eka, Noitarummut ja kalajumalat (1980)* s. 39–47

Laitakari Ilkka, Kivet värikuvina (1961)*

Lapin kierros, Rovaniemi-Nuorgam

Lapin kierros 2

Lapin legendat 1, Raja-Jooseppi (2005)*

Lapin legendat 2, Petronella, unelma elää

Lapin legendat 3, Kaapin Jouni (2007)*

Lapin legendat 5, Kruunupäitä ja kullankaivajia (2011)*

Lapin rakennusperintö, Lapin läänin rakennusperinne (1984)* s. 34, 93–96, 207, 208

Lappi 1- 4, päätoim. Martti Linkola (1984)

Laukkanen Markku, Lapin matkailun edeltäkävijät, kotimajoituksesta elämysteollisuuteen (2026)

Launonen Kauko, Muttisen muisteluksia (2021)*

Launonen Kauko, Kultamuseon julkaisut *

Lehtinen Martti, Nurmi Pekka, Rämö Tapani, Suomen kallioperä – 3000 vuosisiljoonaa (1998)

Lehtola Matti, Aikamatka Inarin kirkkotuvilta nykypäivään (2012)*

Lehtola Teuvo, Morgamin pyrkyrit (1999)*

Lehtola Veli-Pekka (toim.), Inari, Aanaar, Inarin historia jääkaudesta nykypäivään (2003)*.

Henkilöluettelo ja sivunumerot kirjan lopussa, vain kultaan liittyvät henkilöt olen lisännyt omaan kokoelmaani.

Lehtola Veli-Pekka, Peltomaa Jaakko, Ihmisten Inari, kohtaamisten maa (2026)

Lehtonen Anurag, Keväällä tulevat unet (2026)*

Kirjassa kerrotaan naiskaivajista Lapin kultamailla.

Leiviskä Iivari, Maanpinnan muodot ja niiden synty (1925)

Leppänen Kalevi, Lapinhullu (2014)*

Lidman Hans, Seikkailujen pohjola (1964) (Norjan kullankaivusta s. 125–141)

Lidman Hans, Pohjoiskalotin ihmisiä (1969)

Lindman Hans, Lapintähti (1973)*

Kirjassa ei ole kulta-asiaa, vain Heikki Kokon kuva sivulla 155.

Lilja Erkki, Jäämerenkäytävä, Pohjois-Suomen rata- ja tiehankkeiden historiaa (2013)*

Lilja Erkki, Tunturien yli Jäämerelle, Kertomuksia Lapin teiltä ja vähän vierestäkin (2016)*

Lilja Erkki, Via Nordica, Kulta- ja museoteiltä vapauden teille (2021)*

Loimu Kari, Loimu Jukka, Vaeltajan keittokirja (1990)*

Lounema Risto, Suomen luonnon ihmeitä (2001)*

Luhta Vesa, Kullan placer-esiintymät Sotajoen alueella Inarin Lapissa ja esiintymien suhde alueen geomorfologiaan (Pro gradu 1987)*

Luhta Vesa, Ivalojoen erämainen kultajoki (1992)*

Luhta Vesa, Inarin Lapin luonto- ja lintukohdeopas (1999)*

Lukkarila Anne, Sata vuotta satumaata poromiehen palkisilla (2017)*

Luukkola Pekka, Kultajoki (1998)*

Magga-Miettunen, Siirin kirja (2003)*

Saamelainen elämänrapsodia Ivalojoen Kutturasta.

Malminetsijän kiviopas, Geologian tutkimuskeskus, koonnut Pentti Karhunen, opas 38 (1994)*

Manner Raimo, Tervo Tapani, Lapin geologia (1988)*

Media tietosanakirja, (1978–81)*

Mesimäki Pekka (toim), Kiviteknologia I, Luonnonkiven ominaisuudet 1998

Metsähallituksen julkaisut

Hammastunturin erämaa-luonto ja käyttö Tynys Tapio (toim.)(1997)* nro 52 s. 76, 87–89, 114–120, 132–134

Hammastunturin erämaan hoito- ja käyttösuunnitelma (1996)* nro 32 s. 16–18, 32, 37, 49, 53

Schutzwall-sodanaikainen puolustusasema Urho Kekkosen kansallispuistossa, Postila Tapio (toim.)(1997)* nro 71

Miettunen Martti, Vladi Marmo ym., Lappi tänään (1971*) s. 166–169

Van **Mingroot Erik**, van **Ermen Eduard**, Suomen ja Skandinavian vanhoja karttoja (1988)*

MMM Kansalaisen vuosikirja*

1973 s. 87–91 (Jääkaudet Suomessa), 1975 s. 296–301 (Jääkaudet ja Pohjolan hahmottuminen), 1976 s. 93–96 (Kansanomaiset sääennusteet), 1977 s. 173–179 (Hiidenteistä autoteihin), 1978 s. 64, 66, 1984 s. 92, 387, 1986 s. 443–449 (Matkailu), 1987 takakansi, 1989 s. 127 (Maat ja kansat), 1994 s. 21

Mäkipuro Viljo, Lapin kultaa (1951)*

Mäkipuro Viljo, Lemmenjoen kultasatu (1965)*

Mäkipuro Viljo, Kulta-Lappia ja kullankaivajia (1975)*

Neitola Tuure, Sompion suomalaiset partisaanit (2024)

Niemelä Osmo, Suomen karttojen tarina 1633–1997 (1998)*

s. 98-109 Geotieteelliset kartat

Niskanen Annamari (toim.), Tahto oli vanhempien taskussa (2012)*

Oinonen Väinö J., Kolmen valtakunnan Kota-Lappia (1947)*

Olin K-G., Alaska, Guldrushen (del 2) (2013)*

Oulun yliopisto, arkkitehtuurin historian laitos, inventointityöt, Ivalojoki (1981)*, Ivalojoki-Sotajoki (1983)*, Tankavaara, Laanioja, Kuivakuru (1983)*, Lemmenjoki (1984)*, Lemmenjoki (1988)*, Lemmenjoki (1991)*, Tankavaara, Laanioja, Kuivakuru (1983)*

Paakkanen Reima, Kullankaivajan käsikirja (1988)*

Paakkanen Reima, Uusi kullankaivajan käsikirja (1997)*

Paasilinna Erno, Tuntureilta ja metsistä (1986)

Paasilinna Erno, Petsamo historiaa ja muistoja (1992)*

Kirjassa esiintyvät mm: H. Åström, G. A. Snellman s. 104 jne.

Paavilainen Valdemar, Laguksen jääkärit jäämeren tiellä (1976)

Palsila Kari, Lapin opas 1995, s. 33–35, 238, 251, 263, 266–267, 277–278, 287–289

Paronen Tauno, Jalokiven loisto ja työstö (1987)*

Partanen Seppo J., Lemmenjoen kultamaat (1969)*

Partanen Seppo J., Kultamaiden retkeilyopas (1977)*

Partanen Seppo J., Lapin kultamaat (1983)*

Partanen Seppo J., Kultamuseo 10 vuotta (1983)*

Partanen Seppo J., Kullan ja luonnon kutsu (1990)*

Partanen Seppo J., Saariselkä (1992)*

Partanen Seppo J., Sankareita, veijareita ja huijareita (1999)*

Partanen Seppo J. (teksti), **Lukkarinen Hannu**, (kuvitus), Lapinmaan kuusi vuodenai-
kaa (1989)*

Partanen Seppo J., **Niemelä Raimo**, Kullankaivajan opas (2003)*

Partanen Seppo J., Ivalojoki, kulkijan kultamaa (2005)*

Partanen Seppo J., Niemelä Raimo, Kullankaivajan opas, täydennetty painos (2014)*
Patala Anita, Iljetystä ja vaskoolisärkeä (1991)*
Patala Anita, Taita ja saivareita eli Iljetys 2 (1999)*
Paulaharju Samuli, Sompio (1939, toinen painos 1953)
Paulaharju Samuli, Taka-Lappi
Peltomaa Jaakko, Inarilaisia (2016)*, Inarilaisia 2 (2017)*, Inarilaisia 3 (2019)*, Inarilaisia 4 (2021)*
Peltomaa Martti, Saraspää Seppo, Erämiehen kahdeksan vuodenaikaa (2014)*
Peltonen Milla, Äidin kullat, kultaperheen tarina (2022)* Telilän perhe
Peltonen Milla, Erakot (2020)*
Peronius Antti (toim.), Hyvä kullankaivutapa (2013)*
Pietikäinen Jukka Pekka, Ruonaniemi Arvo, Suomen postin historia 2 (1988) s. 63, 64
Pitkänen Anneli (toim.), Autoilijan Suomi-kartasto Valitut Palat (1994)*, s. 228 kartta, 336
Pitkänen Paavo, Kultaa ja kivikirveitä (1968)*
Pyhtilä Mauno J., Balladi kauniista Petronellasta (1993)*
Pöntinen Petri, Tynkkynen Marjo, Itäraja (2025)*, löytöretkiä naapuruuden mutkikkaaseen historiaan

Raevuori Yrjö, Klondiken veljekset (1975)*
Rankama Kalervo (toim.), Suomen geologia (1964)*
Rantanen Lasse, Tarmio Hannu, Lapin sydän (2009)
Ratia Aatto, Malmiaapinen (1968)*
Ratia Aatto, Tulkintaopas maaston ja kartan lukemiseen (2011)*
Ratia Aatto, Gehör Seppo, Jokamiehen kiviopas (1985)*
Rautapalo-Rapp Tauno, Villissä Lapissa (1946)*
Rautapalo-Rapp Tauno, Kullankaivajat (1957)*
Rautapalo Tauno, Kullankaivajat, toinen painos (2006)*
 Kirjan alkuosassa on todellisia kullankaivajien nimiä, mutta kertomuksissa olevat nimet ovat kirjailijan keksimiä.
Rautio Antero, Seppo J. Partanen, Suomen retkeilyopas (1993)
Rikkinen Aleks, Kastehelmi Emil, Sturmbock, tutkimusmatka Lapin sodan linnoitteisiin (2022)
Rinne Juhani, Koistinen Jarmo, Elena Saltikoff (toim.), Suomalainen sääopas (2012)*
Rinne Reino, Kullanhuuhtoja (1955)
 Romaanin päähenkilöt ovat kaivamassa kultaa jossakin Lapissa (s. 326–344).
Roth Anne, Tarunhohtoinen Tankavaara, Kultakylän tarinoita (2019)*
Roth Anne, Kultamaan tyttäret (2021)*
Ruonaniemi Arvo, Kultahiekka ja tiimalasi (1974)*
Ruonaniemi Arvo, Suuri vaskaaja on vaskannut (1984)*
Ruonaniemi Arvo, Hikihippuja kultamailta (1989)*
Ruonaniemi Arvo, Kultaa ja kohtaloita 1996
Ruonaniemi Arvo, Povipullon kultaa (2001)*
Ruonaniemi Arvo, Lemmenjoen kultamuistot (2006)*
Ruonaniemi Arvo, Kulta-Lapin ja Pohjolan elinkautisia (2009)*
Ruonaniemi Arvo, Vuosi Sata (2012)*
Rytisalo Minna, Sylvia (2025)*
 Romaanissa esiintyvät seuraavat nimet: Sylvia Petronella van der Moer, Klaus Säynäjärvi ja Säynäväara, Humu, Niilo Raumala, Kullervo Korhonen ja Jukka Pellinen.
Rönnbacka Christian, Ruska (2020)

Rikosromaanin tapahtumat sijoittuvat Lemmenjoen, Morgamojan ja Jäkälä-äytsin alueille.

Saltikoff Boris, Geologinen tutkimuskeskus

Saltikoff Boris, Lohkare-etsijän opas (1985)*

Sandberg Timo, Kullanhuuhtoja (2019)

Rikosromaanin, jonkin verran myös kultahommista kirjoitettu.

Sarala Pertti, Rossi Seppo, Kupari- ja kultapitoisen hiertovyöhykkeen paikantaminen moreenigeokemiallisin tutkimuksin Peräpohjan liuskealueelta Pohjois-Suomessa (1998)* Geologian tutkimuskeskus

Sauramo Pentti, Jääkaudesta nykyaikaan (1928)

Schumann Walter, Kivet ja mineraalit värikuvina (1980)*

Simon & Schuster, Rocks & Minerals (1988)*

Skants Lauri, Kultaa, poroja ja partisaaneja Laanilassa - Pieni pala Lapin historiaa (toinen painos 2016)*

Sodankylän ja Sompion kotiseutujulkaisu, Sodankylä-seura (1991)*

Sodankylä – seura 50 v., kotiseutujulkaisu II (1999)*

Stenros Manne, Lapin kulta ja kullankaivu (2010)*

Stigzelius Herman, Kultakuume (1987)*

Stigzelius Herman ja Ervamaa Pentti, Lapin kivennäisvarat (1962)* s. 27, 32–39

Suomalaisesta tutkimusretkestä Sodankylään ja Kultalaan vuosina 1882 – 83 ja 1883 – 84 ynnä kuvaelmia Lapista, matkueen jäsenten kirjoittamat (1885)* (Revontuli-tutkimuksista)

Suomen jalokiviharrastajain ry., Ritva Herrala (toim.), 25 vuotta jalokiviharrastusta Suomessa (2002)*

Suomen kartasto 1999, John Westerholm ja Pauliina Raento (toim.) (1999)*, s. 114–115

Suomen luonnon tietosanakirja, Kalaja Eeva (toim.), Valitut Palat (1977)*

Suomen luonto 1- 5, Paavo Havas (päätoim.) Kirjayhtymä (1980)

Suominen Veli, Mineraalimääritys (1973)*

Suuri erätieto, eränkäynnin yleistieto 1, Haapio Markku (toim.) (1979)* s. 63–81

Taipale Kalle, Kivet, etsijän ja keräilijän opas (1995)

Taipale Kalle, Parviainen Jouko T., Jokamiehen geologia (1995)

Takama Seppo, Kultaa ja koparakeittoa (2014)*

Tamminen Esko, Ivalojoen alueen kultahippujen kemiallinen koostumus, mineralogia ja geologinen tausta (Pro gradu 1986)*

Tapiola, suuri suomalainen eräkirja 1-6, Soikkanen Mauri (toim.) (1980–82)*

Tasala Markku, Partisaanien sotavankina (2025)*, ravisuttava tietokirja sotavankeudesta, lapsuuden lopusta ja sukupolvien yli ulottuvista traumaista

Teeriaho Yrjö, Pitkin ja poikin Saariselkää ja muita Lapin takamaita (2005)*

Teeriaho Yrjö, Kartan kanssa kairassa (2007)*

Teeriaho Yrjö, Vanhojen karttojen Lappi (2008)*

s. 55, 64-79

Teeriaho Yrjö, Kulkijoiden vanhaa Saariselkää (2009)*

Teeriaho Yrjö, Muuttuva Sompio (2011)*

Teeriaho Yrjö, Itäkairan prinsessa (2013)*

Teeriaho Yrjö, Mattsson Jorma, Tietoa ja tarinaa Saariseliltä (2015)*

Terveyttä tuntuille, Muisteluksia terveydenhuollosta Inarin Lapissa (useita kirjoittajia) (2023)*

Tikkanen Pentti H., Partioita Lapin sodassa (1994) s. 155–185

Tikkanen Pentti H., Tavoitteena Tankavaara (1984)

Tuomisto Antero, Taistelumuistomerkit nähtävyyshohteina (1981)

Turkka Seppo, Pohjalaasten kivikirja (1994)*

Turkka Seppo, Kanto Seppo, Pohjalaasten kultakirja (1996)*

Vaarala Harri, Kultahippujen rännitys ja korundien tunnistus (2005)*

Valta Reijo, Oy Lapin Kulta Ab, historiallinen matka kullankaivuuseen (1988)*

Valta Reijo (toim.), Pari kesää Ivalojoella

Valta Reijo, "Kultakuume-tauti": Oulun Wiikko=Sanomain kultauutisointi vuonna 1870 (2001)

Vartiainen Risto, Lapin korukivet (2001)*

Viinanen Valio Voitto, Inarin rajahistoria I (2002)*

Viinanen Valio Voitto, Inarin rajahistoria II (2006)*

Viksten Albert, Kullankaivajien jäljillä (Matkani Yokoniin ja Alaskaan) (1952)

Virkkunen Marjatta, Kinnunen Petteri, Partanen Seppo J., Suomen jalo- ja korukivet (1987)*

Virkkunen Marjatta, Partanen Seppo J., Suomen kivet (1993)

Virkkunen Marjatta, Partanen Seppo J., Rask Markku, Suomen kivet (2001)*

Vuorio Antero, Jokela Pekka, Rantala Jaakko (toim.), Er. Os. P:n tie: Lutan miehet 1997*, s. 45–49

Väänänen Veikko, Uhkia & isommuksia (2019)* Lapin Kullankaivajain Liitto ry 70 vuotta

Väänänen Veikko (toim.), Hammastunturi, ihmisen erämaa (1994)*

Westerholm John, Raento Pauliina (toim.), Suomen kartasto 1999 (1999)*
s. 114-115

Ympäristön tila Lapissa, Lapin ympäristökeskus (julk.) (1997)* s. 9, 10, 52, 53

LEHDET

Inarilainen

Lapin sota 1944-45, erikoislehti, 2.12.2024, 28 sivua

Kultamuseo

Rihla (1983–88 nidottu kirjaksi)*

Rihla (1/89, 2/89, 1/90, 2/90, 3/90, 4/90, 1/91, 2/91, 3-4/91, 1-2/92, 1/93, 2/93, 3/93, 4/93, 1/94, 1-2/95, 3/95, 4/95, 1-2/96, (puuttuvat: 3-4/89, 3-4/92, 2-4/94)

Rihla 1-2/2003-3/2003

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry

Prospäkkäri (ilmestyy nykyisin 4 kertaa vuodessa)

Lapin sota, Helsingin Sanomien Teema-lehti 4/2024

-Kulta vahvasti uskoa tulevaan, Kultamuseo Hanna Mattila

Suomen Jalokiviharrastajain Yhdistys Ry

Kivi (ilmestyy 4 kertaa vuodessa)

Tampereen kivikerho

Mineralia (ensimmäinen numero ilmestyi 2012, ilmestyy 4 kertaa vuodessa)

Ukko-Media (toim.)

Lapin kullankaivaja (lehden ensimmäinen numero ilmestyi 1999 ja viimeinen syksyllä 2012, ilmestyi 4 kertaa vuodessa)

Ilta-lehti

Historia, Lapin kultakuume (66 sivua, 15.3.2022)

Lucky Luke, Ranskalainen kokki (2003)*

Lucky Luke, Klondike (1996)*

Lucky Luke, Aavekaupunki (1971)*